

SOER 2015: Hodnocení globálních megatrendů

Miroslav Havránek

Miroslav.Havranek@czp.cuni.cz

Co je to environmentální foresight?

- Je soubor metod a přístupů k průzkumu budoucnosti
 - Prognostika
 - Studia budoucnosti
 - Foresight

Jaké metody FS používá?

Studia budoucnosti

Aplikace v strategickém řízení

- Svět kolem nás je příliš komplexní, abychom mohli přesně předpovědět výsledek
- Nemůžeme předpovídat budoucnost
- Studia budoucnosti se zabývají, jak pomoci organizacím, skupinám či jednotlivcům plánovat a řídit změny

Co je to megatrend

- Dlouhodobý vývoj
- Většinou se skládá z mnoha dílčích trendů
- Malé nejistoty

- Má signifikantní dopad na životní prostředí EU
 - potraviny, voda, energie, materiály, ekosystémy a zdraví

Hierarchizace

- Slabý signál
 - Událost
 - Trend
 - Megatrend
-
- Nelinearita (Divoká karta, Černá labuť)
 - Metatrend

STEEP(LED)

- Společenské
- Technologické
- Environmentální
- Ekonomické
- Politické
- Legislativní
- Etické
- Demografické

Hodnocené megatrendy

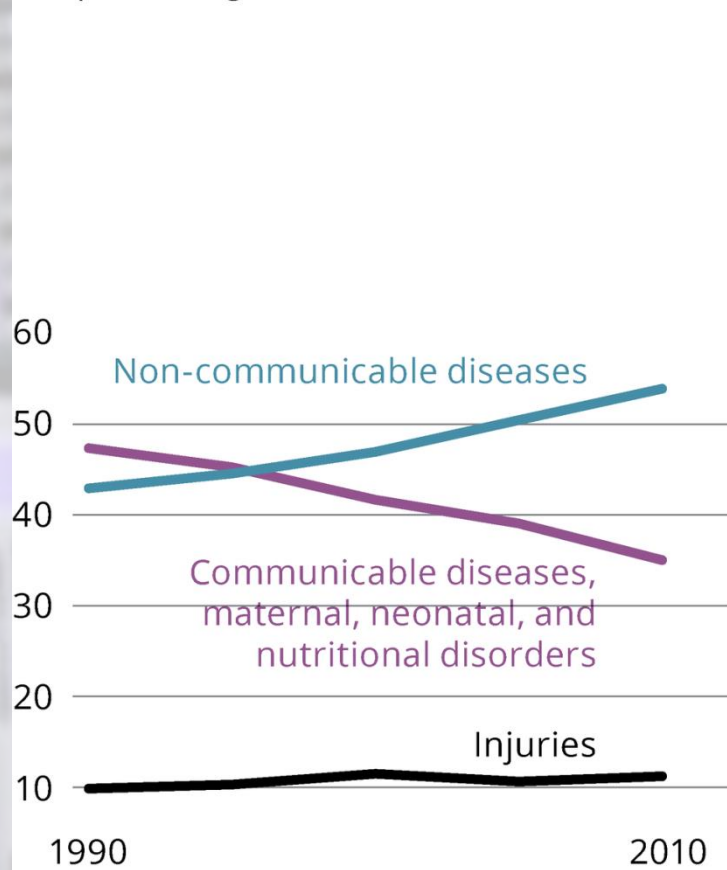

GMT3 – Mění se zátěž z nemocí a riziko pandemií

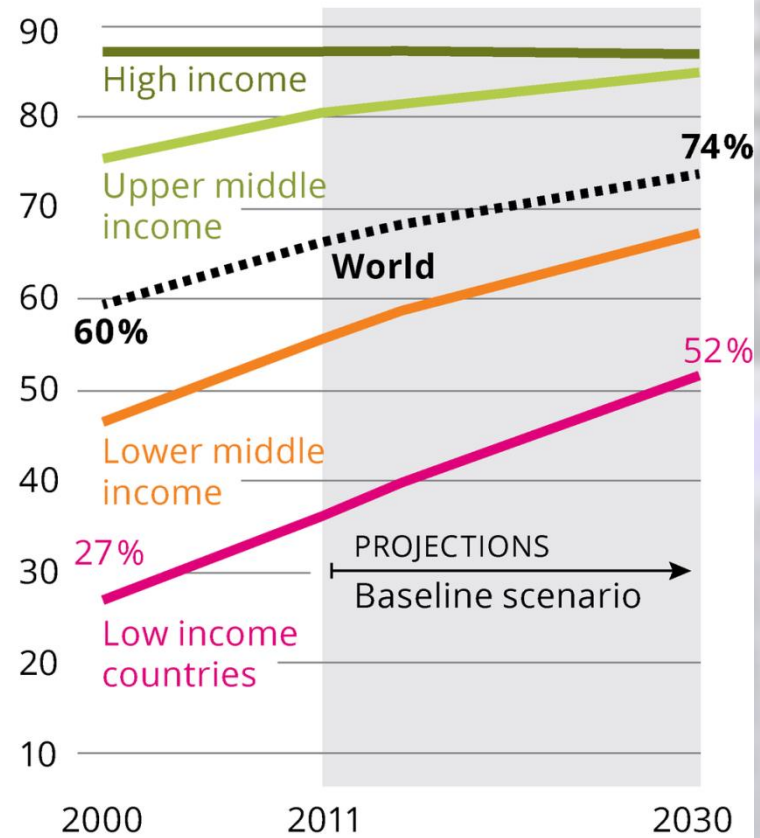
- Hnací síly: Urbanizace, Změna klimatu, Degradace životního prostředí, Technologie
- Trendy
 - Rostoucí resistance na antibiotika
 - Návrat léčitelných chorob
 - Sociální podmíněnost chorob
 - Expozice chemikáliím a škodlivým environmentálním agens

GMT3 – Mění se zátěž z nemocí a riziko pandemií

Loss of healthy life years
(in percentage of total DALY)

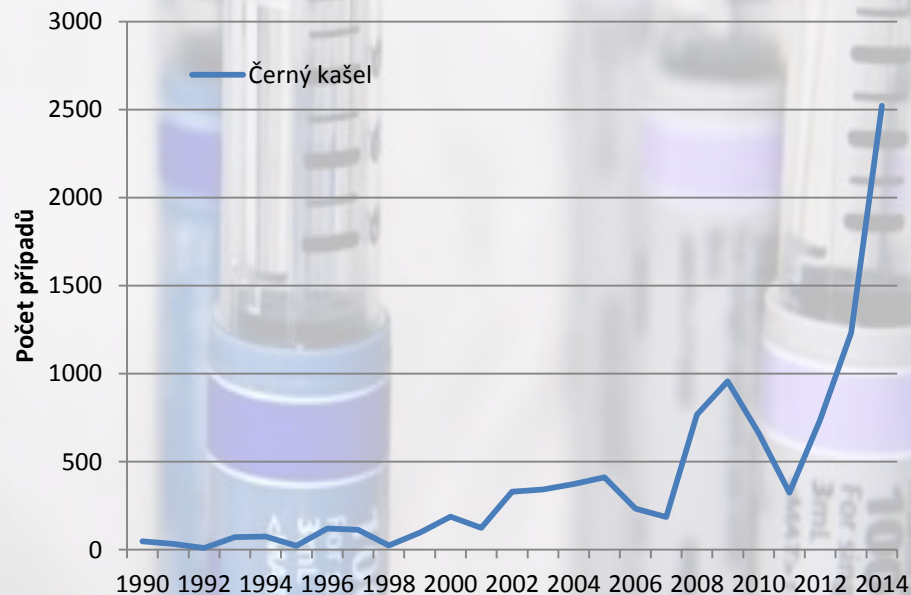

Deaths related to non-communicable diseases
(in percentage of total deaths)

Implikace pro ČR

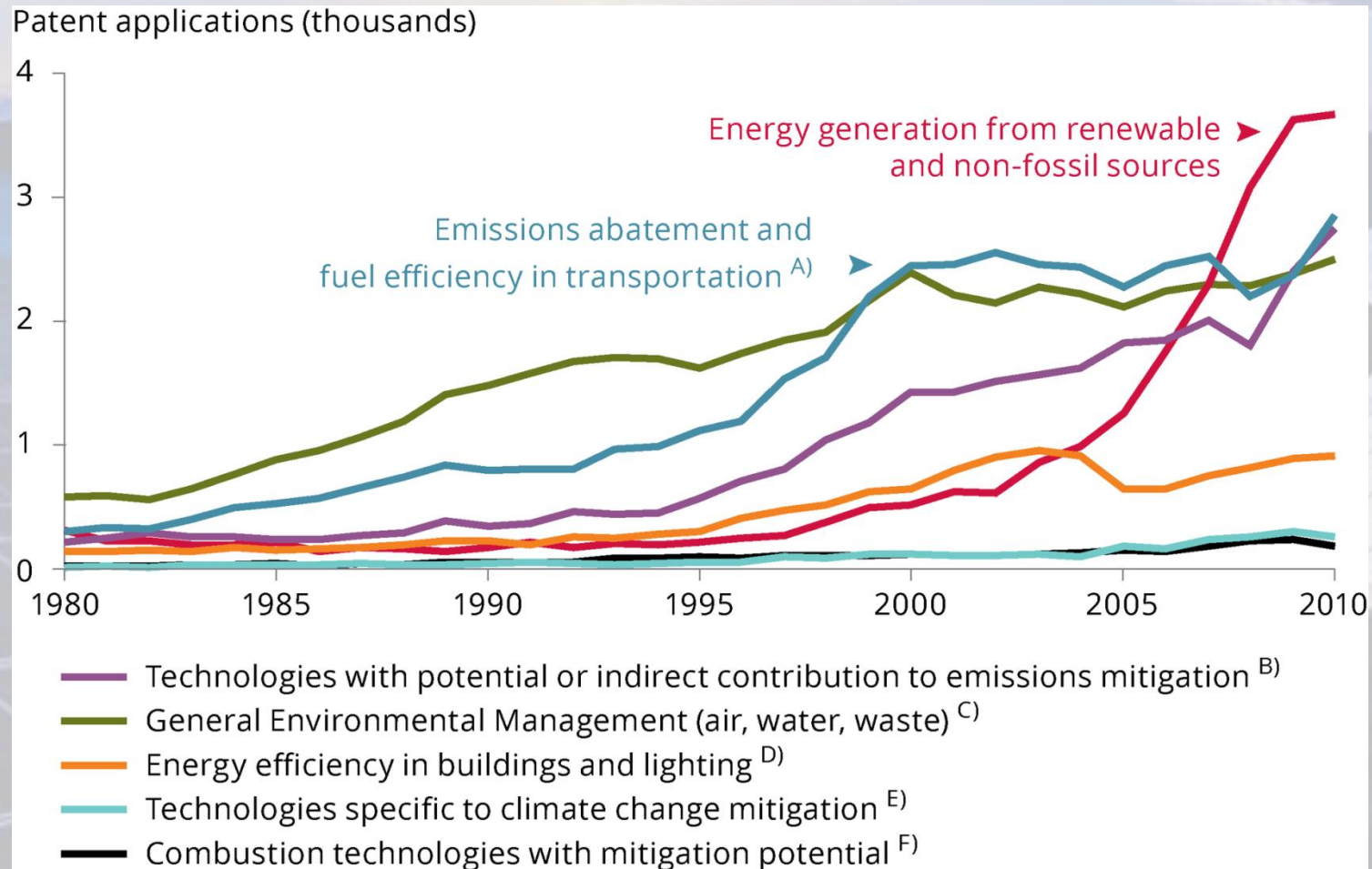
- Kvalita životního prostředí a nemocnost
 - Expozice částicím a ozónu
- Návrat očkovatelných nemocí (odmítání, migrace)
- Pandemie
 - Ebola, SARS, MERS

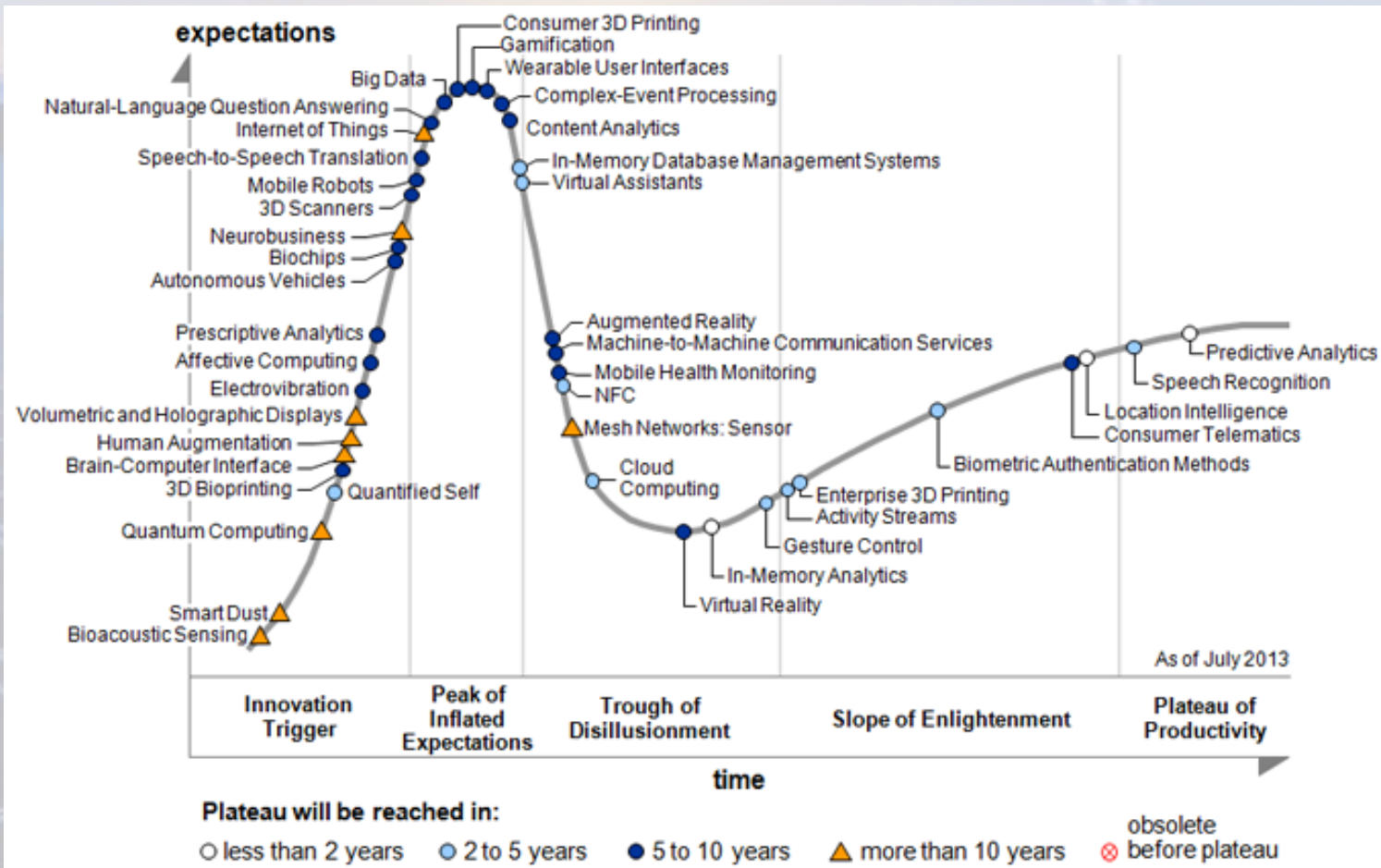
GMT 4 – Zrychlující se technologická změna – Závod do neznáma

- Hnací síly: Urbanizace, Technologie, Soutěž o zdroje
- Trendy
 - Rychlost obměny
 - Environmentální technologie
- Příležitost a hrozba
 - Nanočástice
 - Aditivní výroba

GMT 4 – Zrychlující se technologická změna – Závod do neznáma

Přehnaná očekávání (Gartner Hype cycle)

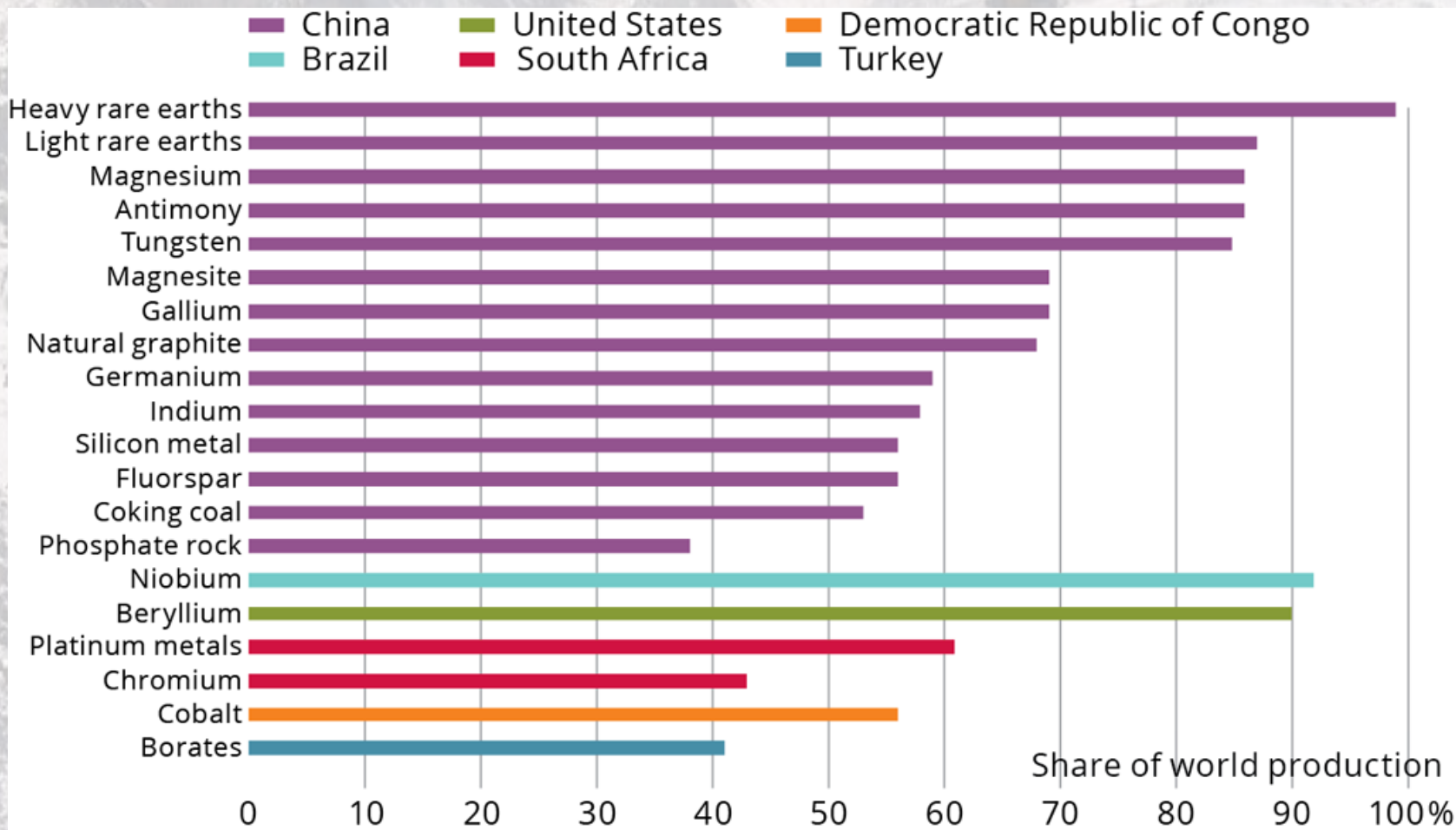
Implikace pro ČR

- Technologické zaostávání
- Přehnaná očekávání působí technologický útlum
- Environmentálně šetrné technologie
- Technologický lock-in
- Legislativní bariéry

GMT 7 – Zintenzivňující se soutěž o zdroje

- Hnací síly: Populace, Vzorce výroby a spotřeby, Technologie, Urbanizace
- Trendy
 - Rostoucí globální poptávka
 - Monopolizace surovin
 - Nejistý přístup ke zdrojům
 - Alternativní zdroje
 - Konflikty

GMT 7 – Zintenzivňující se soutěž o zdroje

Implikace pro ČR

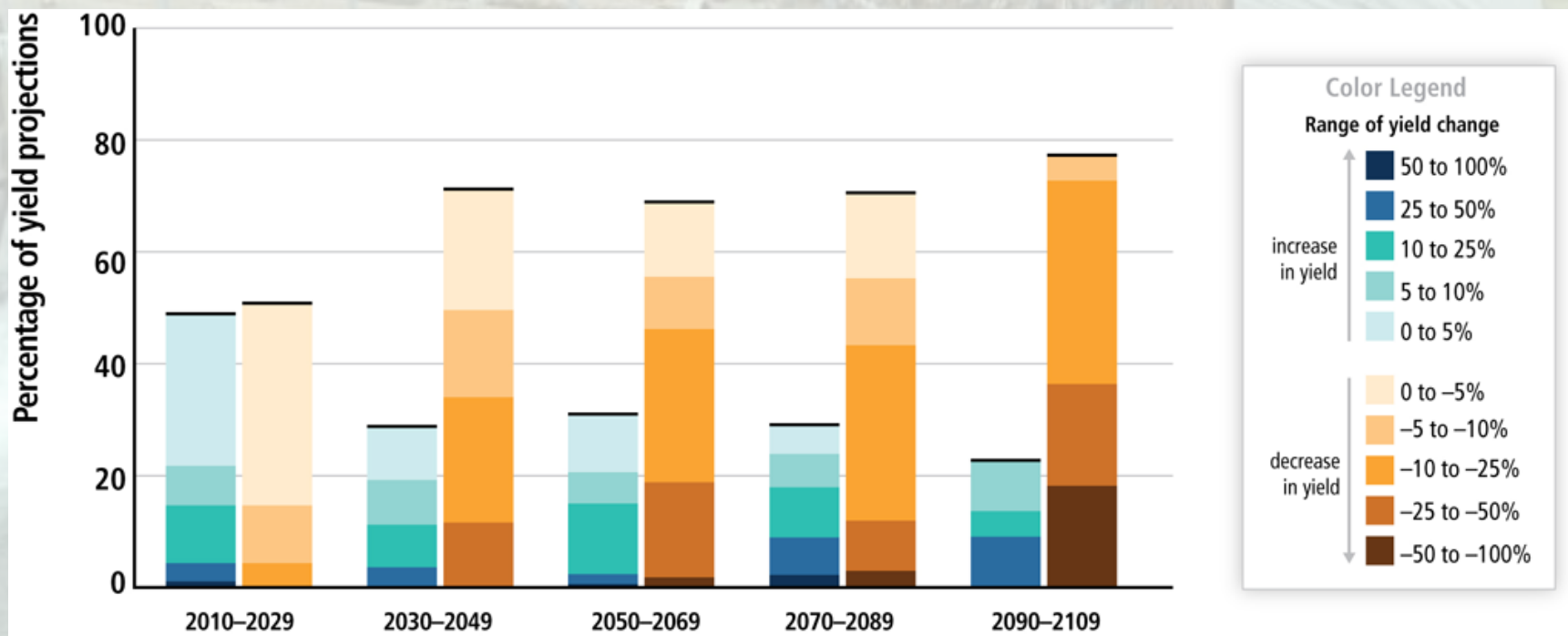
An aerial photograph of a large-scale open-pit mine. The image shows a wide, winding dirt road that curves through the mine's terraced levels. Several large yellow haul trucks are visible on the road, some moving towards the camera and others further away. The surrounding terrain is heavily excavated, with steep, rocky slopes and large piles of earth and rock. The overall scene depicts a massive industrial mining operation.

- Dematerializace
- Technologický pokrok
- Technologický lock –in
- Energetická závislost
- Potravinová soběstačnost

GMT9 – Stále závažnější dopady změny klimatu

- Hnací síly: Spalování fosilních paliv, Zemědělství, Odlesňování
- Lidské systémy a blahobyt
- Ekosystémy a jejich služby
- Nelinearity

GMT9 – Stále závažnější dopady změny klimatu

Implikace pro ČR

- Mitigace
 - Adaptace
 - Dopady na sektory
 - Indukované dopady (např. migrace, ceny potravin)
-
- Lidské systémy a blahobyt
 - Ekosystémy a jejich služby

Megatrendy EEA – kam dál?

- FLIS (Forward looking information and services)
- Evropské tematické centrum na zelenou ekonomiku (EEA ETC Green economy)
 - Rozvoj FLIS na evropské úrovni
 - Evropský portál pro sledování horizontu v oblasti žp
 - Kooperace s partnerskými institucemi na úrovni MS
 - Kooperace s OECD

Děkuji za pozornost